

LACVS COMENSIS, OLIM LARIVS.

LARIVS LACVS, (quem hodie Lago di Como ab opido sibi adiacente vocant) à Laro aue, Græcè sic dicta, quæ Latinis Fulica dicitur, quibus abundat, nomen accepit. à Septentrione in Austrum ad 60. millia passuum producitur; undique coronatur montibus, quorum cacumina, castanearum arborum nemora habent; latera, vineæ oleæq; radices verò, siluæ; in quibus ferarum venationes frequentes. In margine autem Lacus, Castella confidunt; inter quæ in Meridionali ripa, Comum est, clarum opidum à Gallis Orobiis, aut, ut quidam vult, à Cenomanis conditum; Romanâ Coloniam postea à Diuo Julio ibi deductâ, in quibus quingenti illustres fuere Graci, auctor est Strabo; ex quo Nouum Comum appellatum est; in amœnissimo loco positum, aded ut ad solas delicias excogitatum videatur: nam à fronte pulcherrimum Lacum, à tergo campestris culta, & omni genere fructuum feracissima habet; accedit etiam aer saluberrimus, iucundissimuscq;. Hoc opidum duos Plinios æternitate viros dignos nobis protulit; in quorum memoriam hæc elogia in fronte adis Diuæ Mariæ Virginis à gratis ciuibus pietatis ergo marmoribus incisa, anno 1558. ex Italia redeuntes legimus.

A dextra valuarum,
ORDO POPVLVSQVE COMENSIS C. PLINIUM
SECUNDVM MACTVM INGENIO VIRVM, DI-
GNATIONE CLARVM, DOCTRINA ADMIRABI-
LEM, VT QVI OLIM IMPP. CÆSS. VESPA-
SIANORVM AMICITIAM MERERIT, OFFI-
CIA MAXIMA GESSERIT, AC SCRIPTORES
VNIVERSOS COPIA ET VARIETATE SV-
PERAVERIT, MVNICIPEM SVVM INCOMPA-
RABLEM STATVA ET ELOGIO ORNAVERE.

*Tantus honor dulcisq; iuuat me fama Secundum,
At mage concines hæc posuisse meos.*

A sinistra valuarum,
C. PLINIO CÆCILIO SECUNDO, QVI CONSVLATV,
AVGV RATV, MILITIAE GESTIS, AC ORNANDIS CAV-
SIS, POEMATIB. ET HISTORIIS CONFICIENDIS, CÆ-
SARE TRAIANO AVGVSTO LVCYLENTISSIME LAV-
DANDO, ADIFICIENDAQVE IMMENSA LIBERALITA-
TE PATRIA SVA, EIDEM IMMORTALE CONTVLIT
ORNAMENTVM, ORDO COMENSIS CONCIVI SV-
DESIDERABILI, HONORE ACCEPTO, MONV-
MENTVM POSVIT M. CCCC. LXXXVIII. KAL. MAI.

*Funclius eram sed tum veteri præclarus honore:
Viebam perij, nunc quoque vita mihi est.*

Hunc Lacum Paulus Iouius elegantissimè descripsit integro libello, ex quo etiam hanc tabulam nostro vsui excerpimus. depingit item accurate Castiodorus, libro Variarum II. ad Gaudiosum. Descripsit & Benedictus Iouius res Comensium: sic quoque Thomas Porcacchius. Sed vide etiam Leandrum in sua Italia; & Dom. Nigrum in sua Geographia.

VRBIS ROMÆ TERRITORIVM.

DE vrbe Roma quondam Orbis Imperatrice, eiusque territorio, quia hic locus amplam pro eius dignitate descriptionem non admittit; atque omnino de ea tacere, quàm pauca dicere, præstare videretur, auctores, qui eam scriptis suis celebrarunt, hic enumerare, sat visum fuit. Quorum ex vetustioribus sunt: Q. Fab. Pictor; Sex. Ruffus, & P. Victor. Ex recentioribus Blondus eandem in sua Italia, Fabius Caluus Rauennas, Barth. Marlianus, Georg. Fabricius, Lucius Faunus, Andreas Palladius, Pyrrhus Ligorius, & Lucius Maurus. Collegit & descripsit Iacobus Mazocchius eius antiqua epigrammata, & Vlysses Aldroandus eius statuas. Hubertus Goltzius non minori artificio quàm diligentia maximisq; impensis eius Fastos æneis Tabulis libri forma expressit.

